

съ Раковски. Безъ да се стрѣска отъ подозрението въ долни егоистични подбуди или въ сервилностъ къмъ руската дипломация, той ще изпълни дълга си, както го разбира самъ. Какъ завършва мисията му, не знаемъ; но въ чистотата на намѣренията му и въ патриотизма му, който не е билъ по вкуса на Раковски, не можемъ да се съмняваме. Жално, дето нѣмаме самозащитата му по случая, за да поличи още по-релефно различието на два политически миροгледа и на две тактики въ служба на високитѣ отечествени интереси. Ние имаме, обаче, други документи, отъ които изпъква все пакъ твърде ясно общата мисълъ на Селимински въ случая.

Именно, независимо отъ това, действувалъ ли е като довѣрено лице на рускитѣ официални представители, той се обявява решително противъ необмисленитѣ революционни повдигания, способни да нанесатъ неизчислими пакости на българския народъ, и стои непоклатимо на скептическото си гледище, рѣзко подчертано въ 1859 г. въ единъ политически трактатъ, гдето се засѣгатъ и възстанията отъ 1848 г. „Ако културнитѣ европейски народи, пише той, не успѣха съ възстанието, то какво ли щѣше да пати нещастната ни България, въ случай, че би се увлѣкла (тогава) отъ него? Унгарцитѣ, които разполагаха съ 80 хиляди редовна и отлично устроена войска и друга отъ 100 хиляди нередовна, начело съ отлични ржководители държавници и опитни военначалници, макаръ и на нѣколко пжти да победиха австрийскитѣ имперски войски, бидоха сломени накрай...“ Могълъ ли е Селимински да вѣрва въ 1862 г., че ние, българитѣ, ще бждемъ по-щастливи отъ унгарцитѣ, при едно самостоятелно революционно движение, начело съ Раковски и безъ благословіята на Русия? Не страхъ, какъвто той, нѣкогашниятъ революционеръ, не знае, а зрѣлъ опитъ и мждра предвидливостъ го каратъ да се отнася отрицателно къмъ възстанието, замислено отъ буйния, 20 години по-младъ отъ него, народенъ войвода. И тогава, както и по-рано, той държи на просвѣтна и нравствена обнова на народа ни — като на едничката правилна метода за извоюване на човѣшки права и свобода на роба. Не напраздно той е писалъ въ 1859 г., че научнитѣ открития на Кеплера и Нютона, успѣхитѣ на химията и на геологията сж били главниятъ виновникъ за строшаването на робскитѣ вериги въ цѣла Европа и че, пренесени въ по-изостаналитѣ страни, тѣзи зна-